

หลักสูตรสิทธิมนุษยชนเบื้องต้น

ในช่วง ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

โดย

คณะกรรมการด้านสิทธิเด็กและการศึกษา

ใน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

โครงการสอนวิชาสิทธิมนุษยชนเบื้องต้น

ช่วงเวลา “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

นำเสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการ

โดย

นางฉัตรสุดา จันทร์ดียิ่ง

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ด้านสิทธิเด็กและการศึกษา

ระยะเวลาการดำเนินการ : เริ่มตั้งแต่ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๘

หลักสูตร : คณะอนุกรรมการด้านสิทธิเด็กและการศึกษา

จัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนสิทธิมนุษยชนเบื้องต้น ในช่วง ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

ให้ตั้งแต่ชั้นปฐมวัย, ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา โดยไม่เน้นตำราเรียน

แนวการสอน ให้นักเรียนทุกคนคิด พูด แสดงความคิดเห็น ไม่เน้นการท่องจำ

จะมีแนวทางการสอนให้ครูผู้สอน เรื่องเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนเบื้องต้นในแต่ละชั้นเรียน

เน้นความง่าย และเป็นสิ่งที่ควรรู้ในชีวิตประจำวัน

ตั้งแต่ชั้นปฐมวัย, ชั้นประถมศึกษา, ชั้นมัธยม (ตามหลักสูตรพื้นฐานภาคบังคับ ๑๒ปี)

เวลาสอน : เดือนละ ๑ ถึง ๒ ชั่วโมง ในช่วงเวลา “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

การประเมินผล : คณะอนุกรรมการด้านสิทธิเด็กและการศึกษาจะทำข้อสอบปรนัยมาให้ ๕๐ข้อ

ให้ครูเลือกไว้สอบนักเรียน ในการสอบปลายภาคเรียน และใช้สอบ O-NET, A-NET

การติดต่อประสานงาน :

ใช้ติดต่อทาง Websiteของ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ครูสามารถ Download ข้อมูลที่ใช้ในการสอนได้เอง ไม่ต้องจัดประชุมสัมมนา ไม่ต้องมีตำรา

และจะมีวิธีทัศนตัวอย่างการสอนให้ครูศึกษาแนวการสอน

อุปกรณ์การสอน :

ใช้อุปกรณ์การสอนที่โรงเรียนมีอยู่แล้ว และ Download เพิ่มเติมได้จาก Internet

สื่อการสอนที่มีองค์กรอื่นๆทำและเผยแพร่ใน Multi Media เช่น YouTube

หลักสูตรสิทธิมนุษยชนเบื้องต้น

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เนื้อหา :

๑. สิทธิมนุษยชนเกิดมาพร้อมกับการเกิดมาเป็นมนุษย์ โดยไม่แบ่งแยกเพศ อายุ เชื้อชาติ สภาพร่างกาย การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจสังคม ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี และไม่สามารถยกให้ผู้อื่น
๒. ความหมายของเด็ก
๓. สิทธิของเด็ก

เน้นให้นักเรียนทุกคนคิด, พูด, และกล้าแสดงออก โดยครูเป็นผู้แนะนำ ไม่ต้องมีตำราประกอบ

๑. ความหมายของสิทธิมนุษยชน

เกิดมาเป็นมนุษย์ :

นักเรียน :

การเกิดคืออะไร ให้นักเรียนคิดเอง พูดเอง

เกิดอย่างไร เกิดจากพ่อและแม่มีความรัก แต่งงานกัน

เกิดวิธีไหน เปรียบเทียบกับสัตว์อื่น เช่น สุนัข แมว ปลา ฝี่เสื่อ ไก่ นก กบ ว่าแตกต่างกันอย่างไร

เกิดเป็นตัว เช่น คน, สุนัข, แมว

เกิดจากเป็นไข่ก่อนแล้วฟักเป็นตัวเช่น ไก่ นก

เกิดเป็นไข่แล้วกลายเป็นหนอนเป็นดักแด้ แล้วกลายเป็นตัวมีปีก เช่น ฝี่เสื่อ แมงปอ

นักเรียนเกิดจากใคร เกิดจากท้องพ่อ หรือ แม่

เกิดที่ไหน เกิดที่โรงพยาบาล สถานือนามัย บ้าน

เกิดวิธีไหน ทางช่องคลอด โดยคลอดธรรมชาติ ใช้เข็มดิ่ง ใช้คูด หรือ

ผ่าตัดคลอดออกทางหน้าท้อง นักเรียนไม่รู้ให้กลับไปถามพ่อแม่

แรกเกิดนักเรียนไม่มีเสื้อผ้าสวมใส่ แต่มีสิทธิมนุษยชนเกิดมาพร้อมกับตัวเรา

การตาย : เกิดจากอะไร แก่ชรา, เจ็บป่วย, ถูกทำร้าย หรือ อุบัติเหตุตายเช่นรถชน

เมื่อเราตายไป สิทธิมนุษยชนของเราก็ตายตามเราไปด้วย

ครู สรุป :

สิทธิมนุษยชนจะเริ่มตั้งแต่ เกิด จน ตาย / ไม่สามารถยกหรือขายให้คนอื่นได้

นักเรียนทุกคนมีสิทธิมนุษยชนแล้ว นักเรียนต้องมีหน้าที่ด้วย

หน้าที่คือ ไม่ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น ไม่ไปรังแก, ดูถูก หรือทำร้ายผู้อื่น

อุปกรณ์ : ภาพสุนัข, ปลา, ผีเสื้อ, ไก่, นก, กบ (วงจรชีวิตเป็นอย่างไร)

เพศ :

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคน คิด และ พูดเอง ว่า

เพศชาย เพศหญิง บุคคลที่รักเพศเดียวกัน บุคคลหลากหลายทางเพศ คืออะไร

แตกต่างกันอย่างไร จะแยกได้อย่างไร

นักเรียนแต่ละคนอาจคิดและพูดไม่เหมือนกัน ให้มีความคิดเห็นที่หลากหลาย

ครูสรุป :

อธิบายเพิ่มเติมว่า ไม่ว่าจะมีความเชื่ออะไร ทุกคนล้วนมีสิทธิมนุษยชนทั้งสิ้น

ทุกคนต้องไม่ดูถูก, ไม่รังแกข่มขู่และกัน ต้องยอมรับและให้เกียรติกัน

อายุ :

นักเรียน : คิดและพูดถึง อายุคืออะไร เด็ก วัยรุ่น วัยหนุ่มสาว วัยกลางคน คนชรา

นักเรียนอายุเท่าไร ปีหน้าจะอายุเท่าไร ใครอายุมากกว่าใคร

ให้ยกตัวอย่างจากบุคคลในครอบครัว เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ ป้า น้า อา พี่ น้อง เป็นต้น

ครู สรุป :

ไม่ว่าใครจะมีอายุเท่าไร ทุกคนล้วนมีสิทธิมนุษยชนทั้งสิ้น

อุปกรณ์ : ภาพ ทารก เด็กเล็ก เด็กโต วัยรุ่น ผู้ใหญ่ คนสูงอายุ

เนื้อหา :

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและพูดถึง ตัวเองว่าตัวเองมีเชื้อชาติอะไร

และเชื้อชาติใกล้บ้านเช่น อาเซียน มีชาติอะไรบ้าง

แล้วค่อยให้นักเรียนพูดถึงชาติที่ไกลออกไปว่า มีชาติอะไรบ้าง

ครูสรุป :

ทุกเชื้อชาติย่อมมีสิทธิมนุษยชนทั้งสิ้น

อุปกรณ์ : ภาพเครื่องแต่งกายประจำชาติของประเทศอาเซียน, ธงชาติประเทศในอาเซียน

สภาพร่างกาย :

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและพูดว่า นักเรียนมีร่างกายแข็งแรงหรือไม่ เช่น เดินได้ วิ่งได้ พุดได้ คิดได้ เป็นต้น

ร่างกายสูง / ต่ำ ให้นักเรียนเปรียบเทียบว่าใครสูงหรือต่ำกว่าใคร

คนพิการมีใครบ้างให้นักเรียนยกตัวอย่าง เช่น

- คนตาบอดคืออะไร มองเห็นหรือไม่ เวลาเดินต้องทำอะไร เวลาอ่านหนังสือใช้ภาษาเบรลล์
- คนหูหนวกจะสื่อสารกันอย่างไร เช่น ต้องใช้เครื่องช่วยฟัง ใช้ภาษามือ
- คนขาแขนขาด เกิดจากอะไร มีอุปกรณ์ช่วยเหลือ เช่น ต้องใช้แขนขาเทียม รถเข็น ไม้เท้า เป็นต้น
- คนบกพร่องทางสติปัญญา คืออะไร เกิดจากอะไร นักเรียนที่แข็งแรงต้องช่วยเหลือเขาอย่างไร

ครูสรุป :

นักเรียนมีหน้าที่ต้องให้เกียรติ, ไม่รังแก และมีน้ำใจช่วยเหลือคนพิการ

และสรุปว่าทุกคนไม่ว่าแข็งแรงหรือพิการย่อมมีสิทธิมนุษยชนทั้งสิ้น

คนพิการมีสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนมนุษย์และสังคม

อุปกรณ์ : ภาพคนแข็งแรง, ภาพคนพิการ, ภาพอุปกรณ์ช่วยเหลือคนพิการ

การศึกษา :

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและพูดว่า นักเรียนอยู่ชั้นไหน ปีหน้าขึ้นชั้นอะไร

จบจากโรงเรียนนี้แล้วไปต่อชั้นอะไร นักเรียนอยากเรียนจบเพื่อทำงานอะไร

ให้นักเรียนยกตัวอย่าง เช่น พ่อ แม่ พี่น้อง ของตัวเองเรียนจบชั้นอะไร

ครูสรุป :

ไม่ว่าจะจบ ประถม ๔, มัธยม ๖, อุดมศึกษาย่อมมีสิทธิมนุษยชนทั้งสิ้น

นักเรียนต้องไม่ดูถูกว่าใครเรียนสูงกว่าใคร

นักเรียนมีหน้าที่ต้องเรียนหนังสือ, ขยันหมั่นเพียร, ประพฤติตัวเป็นเด็กดี

ฐานะทางเศรษฐกิจ :

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและพูดถึงฐานะ ร่ำรวย ปานกลาง ยากจน คืออะไร ให้อุบัติตามความเห็นของตัวเอง

ครูสรุป :

ไม่ว่าจะมีฐานะอย่างไร ย่อมมีสิทธิมนุษยชนทั้งสิ้น และไม่ควรถูกคนอื่นที่มีฐานะแตกต่างกัน

ฐานะทางสังคม :

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและพูดถึง ตำแหน่งหน้าที่การงานของพ่อแม่ ตัวเองว่า ทำงานอะไร เช่น

เป็น ครู ตำรวจ ทหาร แพทย์ พยาบาล คนขับรถ ทำงานบริษัท ช่างนา เป็นต้น

ครูสรุป :

ทุกอาชีพและทุกตำแหน่งล้วนมาความสำคัญด้วยกันทั้งสิ้น เช่น ถ้าไม่มีช่างนา นักเรียนก็ไม่มีข้าวกิน,

ไม่มีครู นักเรียนก็จะไม่มีคนสอนวิชาความรู้, ไม่มีคนขับรถ นักเรียนก็ไม่สามารถมาโรงเรียน เป็นต้น

ไม่ว่าจะมีตำแหน่งหน้าที่การงานอะไร ย่อมมีสิทธิมนุษยชนทั้งสิ้น

อุปกรณ์ : ภาพครู ตำรวจ ทหาร แพทย์ พยาบาล คนขับรถ นักธุรกิจ ช่างนา

ศาสนา :

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและพูดถึง ศาสนาต่างๆ เช่น พุทธ คริสต์ อิสลาม เป็นต้น

แต่ละศาสนาแตกต่างกันอย่างไร ให้อุบัติตามความคิดของตัวเอง ไม่ต้องเหมือนกันก็ได้

ศาสนสถานต่างๆ เช่น วัด โบสถ์ สุเหร่า มีลักษณะอย่างไร

ครู : เป็นผู้แนะนำและสรุปว่าทุกคนไม่ว่าจะมีศาสนาอะไร ย่อมมีสิทธิมนุษยชนในการนับถือและปฏิบัติ

ตามความเชื่อในศาสนาของตัวเอง

อุปกรณ์ : ภาพพระภิกษุ, บาทหลวง, อิหม่าม และ ภาพวัดวาอาราม, โบสถ์, สุเหร่า

ขนบธรรมเนียมประเพณี :

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและพูดถึง ประเพณีต่างๆ เช่น ประเพณีสงกรานต์, ลอยกระทง, ตรุษจีน, การถือศีลออก,

การแต่งกายต่างๆที่ไม่เหมือนกัน

ครู : เป็นผู้แนะนำและสรุปว่าทุกคนไม่ว่าจะมีขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างไร ย่อมมีสิทธิมนุษยชนใน

การปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีของตัวเองได้

อุปกรณ์ : ภาพงานประเพณีต่างๆ

วันสิทธิมนุษยชน คือ วันที่ 10 ธันวาคม

สิทธิมนุษยชน = Human Rights

สิทธิเด็ก

๒. ความหมายของเด็ก

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและพูดว่า เด็กคือใคร อายุตั้งแต่เท่าไร ถึง เท่าไร นักเรียนเป็นทารก, เด็ก, วัยรุ่น, วัยหนุ่มสาว, วัยกลางคน หรือวัยชรา

ครู :

สรุปและอธิบายว่า เด็กหมายถึงทารกแรกเกิดถึงอายุ ๑๘ปีบริบูรณ์ เว้นแต่บรรลุนิติภาวะก่อนอายุ ๑๘ปี ตามกฎหมาย เช่น จดทะเบียนสมรสกันโดยที่พ่อแม่ให้ความยินยอม

๓. สิทธิมนุษยชนของเด็ก

๓.๑ ได้รับการจดทะเบียนการเกิด

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและพูดว่า หลังจากเกิดพ่อแม่ต้องทำอะไรบ้าง เช่น เตรียมเสื้อผ้า ที่อยู่ของทารกแรกเกิด ต้องเลี้ยงดูอย่างไร กินข้าวเลยได้ไหม หรือต้องดูดูแลนมแม่ พ่อแม่ต้องไปจดทะเบียนการเกิดไหม จดที่ไหน จดเมื่อไร จดแล้วจะได้อะไรบ้าง จดทะเบียนการเกิดแล้ว เราจะมีชื่อมีนามสกุลไหม เราจะมีสัญชาติอะไร พ่อแม่มีหน้าที่ต้องดูแลเราอย่างไร พ่อแม่เหนื่อยไหม เราต้องตอบแทนบุญคุณพ่อแม่อย่างไร

ครู : สรุปว่าเมื่อมีเด็กเกิด โรงพยาบาลจะออกหนังสือแจ้งเกิดว่าเกิดวันที่และเวลาอะไร ใครเป็นพ่อแม่เด็ก หลังจากนั้นพ่อแม่เด็กต้องไปแจ้งเกิดที่ ที่ว่าการอำเภอ, เทศบาล, กำนัน เพื่อที่จะได้หมายเลขบัตรประชาชน และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ต้องแจ้งภายใน ๑๕ วัน

๓.๒ พ่อแม่และรัฐต้องมีหน้าที่ดูแลเด็กอย่างไร

ด้านสุขภาพ เช่น

การฉีดวัคซีนป้องกันโรค

นักเรียน : ให้นักเรียนทุกคนพูดว่าได้รับการฉีดวัคซีนอะไรบ้าง ถ้านักเรียนไม่รู้ให้กลับไปถามพ่อแม่แล้วมาบอกคราหน้า และให้นักเรียนพูดถึงโรคที่วัคซีนป้องกันได้มีโรคอะไรบ้าง ถ้าเป็นโรคนั้นจะมีอาการอย่างไร

เรื่องการเจ็บป่วย

นักเรียน : ให้นักเรียนทุกคนพูดว่า เมื่อนักเรียนเจ็บป่วยไม่สบาย พ่อแม่และรัฐมีหน้าที่ดูแลนักเรียนอย่างไร พ่อแม่พานักเรียนไปรักษาที่ไหน เช่นที่สถานีนอนมัย, โรงพยาบาลอำเภอ, โรงพยาบาลจังหวัด

พ่อแม่ต้องเสียเงินค่ารักษามากไหม ให้นักเรียนทุกคนพูดแสดงความคิดเห็น

ครู : สรุปให้นักเรียนทราบถึงเรื่องบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้าว่า รัฐจัดให้มีการส่งเสริม / ป้องกัน / รักษา และดูแลสุขภาพโดยที่ไม่ต้องเสียเงิน (บัตรทอง)

อธิบายถึงการรักษาโดยสิทธิประกันสังคม โดยผู้ประกันตนสามารถไปรักษาที่สถานพยาบาลที่ตนเองเลือกโดยไม่ต้องเสียเงิน แต่โดนหักเงินเดือน 5% สมทบเข้ากองทุน, นายจ้างโดนหักด้วยเท่าลูกจ้าง

อธิบายถึงการรักษาโดยใช้สิทธิข้าราชการสามารถเบิกได้ตามสิทธิ

ด้านการศึกษา

นักเรียน :

ให้นักเรียนคิดและพูดว่า การศึกษาภาคบังคับคืออะไร ทำไมต้องบังคับให้นักเรียนต้องเรียนอย่างน้อย ๑๒ ปี เรียนไปเพื่ออะไร นักเรียนมีหน้าที่อะไร นักเรียนต้องปฏิบัติตัวอย่างไรจึงจะเป็นนักเรียนที่ดีของครูและพ่อแม่ นักเรียนแต่ละคนอยากเรียนหนังสือเมื่อเติบโตขึ้นอยากทำงานเป็นอะไร

ครู : สรุปลงให้นักเรียนรู้ว่า พ่อแม่มีหน้าที่ต้องส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียน ไม่ขัดขวางการศึกษาภาคบังคับ รัฐต้องดูแลการศึกษาของนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล, ประถมศึกษา และ มัธยมศึกษา ให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ

เด็กที่พิการทางร่างกายและจิต

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า เพื่อนนักเรียนที่พิการมีลักษณะและอาการอย่างไร นักเรียนสามารถดูถูก และรังแกเพื่อนนักเรียนที่พิการได้ไหม นักเรียนสามารถช่วยเหลือเพื่อนเด็กพิการได้อย่างไร

ครู :

สรุปลงให้นักเรียนเข้าใจว่ารัฐมีหน้าที่ดูแลเด็กพิการเป็นพิเศษอย่างไรและดูแลโดยให้เปล่าเท่าที่ทำได้ เช่น ในด้านการเข้าถึงและได้รับการศึกษา ฝึกอบรม การบริการดูแลสุขภาพ ฟื้นฟูสมรรถภาพ

ครูอธิบายถึง

- โรงเรียนเศรษฐเสถียร (สอนคนหูหนวก)
- โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ
- โรงเรียนสอนคนพิการ

๓.๒ การคุ้มครองเด็กจากการหาผลประโยชน์ทางเพศ

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า ผลประโยชน์ทางเพศมีอะไรบ้าง การขู่บังคับให้เด็กร่วมกิจกรรมทางเพศมีอะไร

ครู :

สรุปลงให้นักเรียนเข้าใจว่า นักเรียนควรแต่งกายอย่างไรให้เหมาะสม การเดินทางจากบ้านมาโรงเรียน และเวลาเลิกเรียนกลับบ้าน ต้องระมัดระวังตัวเองอย่างไร เมื่อเจอคนแปลกหน้ามาพูดคุยหรือชักชวนต้อง

ระวังตัวอย่างไร สถานที่ไหนซึ่งนักเรียนไม่ควรไป การสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตต้องระมัดระวังอย่างไร เช่นไม่ควรบอกชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ ในอินเทอร์เน็ต และควรปรึกษาพ่อแม่ทุกครั้ง อย่าหลงเชื่อไปหาคนที่ติดต่อทางอินเทอร์เน็ต เพราะอาจถูกล่อลวงหรือถูกลักพาตัวไปค้าประเวณีได้

สื่อลามกอนาจารเช่น ภาพโป๊ ภาพยนต์โป๊ ไม่ควรยุ่งเกี่ยว หากมีใครมาชักชวนให้ไปถ่ายแบบ หรือถ่ายภาพยนต์ อย่าหลงเชื่อเพราะนักเรียนมีหน้าที่เรียนหนังสือ และเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่

๓.๓ การคุ้มครองเด็กจากการค้ายาเสพติดโดยผิดกฎหมาย

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า ยาเสพติดต่างๆมีอะไรบ้าง มีโทษอย่างไร เช่น ยาบ้า, กัญชา, ฝิ่น, เฮโรอีน, ยาไอซ์, ยาอี, ยาเค, ยา 4คูณ100 เป็นต้น เด็กนักเรียนจะถูกล่อลวงให้เสพ, ขนส่งและค้ายาเสพติดอย่างไร มีวิธีล่อลวงอย่างไร นักเรียนจะป้องกันได้อย่างไร

ครู :

สรุปให้นักเรียนเข้าใจถึงโทษของยาเสพติด การระมัดระวังตัวไม่ให้ถูกชักชวนไปขายหรือขนส่งยาเสพติด ต้องทำอย่างไร รวมทั้งเสนอว่านักเรียนไม่ควรดื่มเหล้าและสูบบุหรี่ เพราะเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

การจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ

๑. ด้านการศึกษา

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงอยากเรียนอะไร นักเรียนอยากให้
นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีโอกาสเรียนได้เหมือนกันไหม

ครู :

สรุปให้นักเรียนเข้าใจว่า ไม่ว่าจะป็นนักเรียนชายหรือนักเรียนหญิงสามารถเรียนหนังสือได้เหมือนกัน
มีสิทธิและโอกาสเท่าเทียมกันในการใช้หลักสูตรเดียวกัน ข้อสอบเดียวกัน มีโอกาสรับทุนการศึกษาเหมือนกัน
และรัฐจะจัดให้มีโรงเรียนสหศึกษา (เรียนร่วมกันทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง) เพิ่มมากขึ้น

๒. ด้านอาชีพ

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า นักเรียนชายเมื่อเรียนจบแล้วอยากทำงานเป็นอะไร แล้วให้
นักเรียนหญิงตอบว่าอยากเป็นอะไร นักเรียนต้องปฏิบัติตัวอย่างไรถึงจะไปถึงเป้าหมายของตัวเอง และต้อง
หลีกเลี่ยงอบายมุขอะไรบ้าง

ครู :

สรุปว่าให้นักเรียนเข้าใจว่าทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีโอกาสฝึกอาชีพเท่าเทียมกัน และมีโอกาสที่จะ
ได้รับการจ้างงาน การเลื่อนตำแหน่ง ความปลอดภัยในการทำงาน ผลประโยชน์ตอบแทนเหมือนกัน

๓. ด้านการเมือง

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า การมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและการออกเสียงนั้น ผู้ชายและผู้หญิงมีสิทธิเหมือนกันหรือไม่ การออกเสียงเลือกตั้งสามารถทำได้เมื่อมีอายุเท่าไร และมีหลักเกณฑ์อะไรบ้าง

ครู :

สรุปให้นักเรียนทราบว่า ผู้ชายและผู้หญิงมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้เหมือนกัน

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- มีสัญชาติไทย หากเป็นบุคคลที่มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ จะต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี
- มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้ง
- มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕๐ วัน นับถึงวันเลือกตั้ง

สิทธิพลเมือง และ สิทธิทางการเมือง

๑. การลงโทษเด็กที่กระทำความผิด

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า เมื่อเด็กกระทำความผิดจะถูกลงโทษอย่างไร จะเหมือน
การถูกลงโทษของผู้ใหญ่หรือไม่

ครู :

สรุปให้นักเรียนทราบว่า

- เด็กอายุต่ำกว่า ๗ ปี ไม่ต้องรับโทษ
- เด็กอายุ ๗ – ๑๔ ปี ศาลสามารถลดโทษลงกึ่งหนึ่ง
- เด็กอายุเกิน ๑๕ ปี แต่ไม่เกิน ๒๐ ปี ศาลจะลดโทษหรือไม่ลดโทษให้ก็ได้
- ต้องแยกผู้ต้องหาที่เป็นเด็กและเยาวชนออกจากผู้ต้องหาผู้ใหญ่
- ขณะถูกจับกุมต้องแจ้งเหตุผลในการจับกุมและแจ้งข้อหาโดยพลัน

๒. การเลือกถิ่นที่อยู่และการโยกย้ายถิ่นที่อยู่

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า บุคคลสามารถเลือกอยู่ที่ไหนได้บ้าง มีใครย้ายถิ่นที่อยู่
หรือไม่ ถ้ามีให้บอกย้ายเพราะอะไร มีอุปสรรคในการโยกย้ายหรือไม่

ครู :

สรุปให้นักเรียนทราบว่า บุคคลทุกคนสามารถเลือกที่จะอยู่อาศัยที่ใดก็ได้ และสามารถโยกย้ายไปที่ต่างๆ
ได้ทั่วประเทศไทย รวมทั้งมีเสรีภาพในการออกจากประเทศใดๆก็ได้ และสามารถกลับเข้าสู่ประเทศของตนได้
โดยไม่ถูกรีดรอนสิทธิโดยอำเภอใจ

๓. การกำหนดสถานะทางการเมือง

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า เราถูกบังคับให้ชอบพรรคการเมืองใดหรือไม่ ต้องไปเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองหรือไม่

ครู :

สรุปให้นักเรียนทราบว่า นักเรียนมีสิทธิที่จะชอบหรือไม่ชอบพรรคการเมืองก็ได้ มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกได้เมื่อมีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ นับถึงวันที่ 1 มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้ง และมีสัญชาติไทย หรือได้รับการแปลงสัญชาติมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี และต้องมีชื่อในทะเบียนบ้านไม่น้อยกว่า 90 วันนับถึงวันเลือกตั้ง

๔. การสมรส

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า เมื่อเราเติบโตขึ้นเราจะถูกบังคับให้ไปแต่งงานกับใครก็ได้ใช่หรือไม่ การถูกบังคับสมรสหรือไม่ ต้องประกอบด้วยอะไรถึงจะแต่งงานกัน ต้องมีความรักหรือไม่ ก่อนที่จะแต่งงานกันนักเรียนควรปฏิบัติตัวอย่างไรจะเป็นกุลสตรีที่ดี นักเรียนชายควรปฏิบัติตัวและให้เกียรติเพื่อนนักเรียนหญิงอย่างไร

ครู :

สรุปให้นักเรียนทราบว่า นักเรียนมีสิทธิที่จะรักกันได้ แต่การแต่งงานกันต้องมีความเหมาะสมด้วย ต้องเรียนหนังสือให้จบก่อน จะได้มีงานทำ มีเงินที่จะใช้ดูแลลูกที่จะเกิดมา และต้องมีอายุที่เหมาะสมคือ

อย่างน้อย 18 ปี และควรปรึกษาพ่อแม่ด้วย เพราะพ่อแม่เป็นผู้ให้กำเนิดและเลี้ยงดูนักเรียนมาตั้งแต่เกิด
อย่าทำให้พ่อแม่เสียใจ

๕. การเกิด

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า เมื่อมีเด็กเกิดมา พ่อแม่ต้องทำอะไร ต้องตั้งชื่อหรือไม่
ต้องไปแจ้งให้ใครทราบ ต้องแจ้งภายในกี่วัน พ่อแม่ต้องเตรียมหลักฐานอะไรบ้าง

ครู :

สรุปให้นักเรียนทราบว่า

- คนเกิดในบ้าน ให้เจ้าบ้านหรือบิดาหรือมารดา แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มี
คนเกิดในบ้าน ภายใน 15 วันนับแต่วันเกิด และต้องมีชื่อ
- คนเกิดนอกบ้าน ให้บิดาหรือมารดาแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีคนเกิดนอกบ้าน
หรือแห่งท้องที่ที่จะพึงแจ้งได้ ภายใน 15 วันนับแต่วันเกิด ในกรณีจำเป็นไม่อาจแจ้งได้ตามกำหนด
ให้แจ้งภายหลังได้แต่ต้องไม่เกิน 30 วัน นับแต่วันเกิด

เอกสารที่ใช้ในการติดต่อ

1. สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน
2. บัตรประจำตัวประชาชนผู้แจ้ง
3. หนังสือรับรองการเกิดจากโรงพยาบาล (ถ้ามี)

การแจ้งเกิดต่อนายทะเบียนเมื่อพ้นกำหนด (15 วัน) ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้มาซึ่งสัญชาติ

สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม

๑. การทำงานและการหาเลี้ยงชีพ

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า นักเรียนอยากทำงานมีอาชีพอะไร นักเรียนต้องทำอะไรถึงจะประสบความสำเร็จได้ทำงานที่นักเรียนต้องการ นักเรียนหญิงต้องการค่าตอบแทนที่เท่านักเรียนชายในการทำงานที่เท่าเทียมกันหรือไม่ มีความก้าวหน้าในการทำงานเหมือนกันหรือไม่

ครู :

สรุปให้นักเรียนทราบว่า เมื่อนักเรียนเรียนจบแล้วนักเรียนสามารถเลือกทำงานหาเลี้ยงชีพตัวเองได้อย่างเสรี และจะมีสภาพการทำงานที่ยุติธรรม เช่น

- ค่าตอบแทนขั้นต่ำในงานที่เท่าเทียมกันของผู้ชายต้องเท่ากับผู้หญิง
- มีสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ
- โอกาสก้าวหน้าในการทำงานเท่าเทียมกัน นอกจากอาวุโสและความสามารถ
- มีการพักผ่อนที่เหมาะสม

๒. การศึกษา

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า นักเรียนมีสิทธิได้เรียนฟรีกี่ปี

ครู :

สรุปให้นักเรียนทราบว่า ปัจจุบันรัฐจัดให้มีสิทธิเรียนฟรี 15 ปี ตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยรัฐจ่ายเป็นค่าจัดการเรียนการสอน, ค่าหนังสือเรียน, ค่าอุปกรณ์การเรียน, ค่าเครื่องแบบนักเรียน, ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน, ค่าใช้จ่ายอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ

การจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ

๑. กระบวนการยุติธรรม

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า ทุกคนที่อยู่ในประเทศไทยจะถูกปฏิบัติเหมือนกันหรือไม่ ถ้ามีเชื้อชาติต่างกัน

ครู :

สรุปให้นักเรียนทราบว่า ทุกเชื้อชาติมีสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันภายใต้ศาลและองค์กรอื่นๆ ในกระบวนการยุติธรรม และ มีสิทธิได้รับการคุ้มครองโดยรัฐ ให้รอดพ้นจากความรุนแรงหรือการทำร้ายร่างกายจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ/กลุ่มบุคคล/สถาบันอื่น

๒. สิทธิทางการเมือง

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า ทุกคนที่มีสัญชาติไทย แต่ต่างเชื้อชาติสามารถออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งได้หรือไม่

ครู :

สรุปให้นักเรียนทราบว่า บุคคลที่มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะมิใช่เชื้อชาติไทย หรือ เชื้อชาติอื่นเมื่อมีอายุ 18 ปี บริบูรณ์ เมื่อวันที่ 1 มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้ง มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งได้

สำหรับบุคคลที่แปลงสัญชาติเป็นไทย ต้องได้รับการแปลงสัญชาติมาไม่น้อยกว่า 5 ปี จึงจะมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง

นอกจากนั้นบุคคลที่มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะมิใช่เชื้อชาติอะไร ยังมีสิทธิอื่นๆอีก เช่น (ให้ครูพูดต่อ)

๓. สิทธิพลเมืองอื่นๆ

- มีเสรีภาพในการโยกย้ายและพำนักอาศัยภายในเขตแดนของรัฐ
- มีสิทธิในการเดินทางออกจากประเทศใดก็ได้ รวมทั้งกลับมายังประเทศของตน
- มีสิทธิในการครองสัญชาติ
- มีสิทธิในการสมรสและการเลือกคู่สมรส
- มีสิทธิในการครอบครองทรัพย์สินทั้งส่วนตัวและร่วมกับบุคคลอื่นๆ
- มีสิทธิในการรับมรดก
- มีเสรีภาพทางความนึกคิด ความสำนึก และ ศาสนา
- มีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก
- มีสิทธิในการชุมนุมอย่างสงบ และการรวมกลุ่ม

๔. สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

- สิทธิที่มีงานทำ เลือกรงานเสรี สภาพที่ทำงานเหมาะสม คุ้มครองสภาพการตกงาน และ
ได้ค่าจ้างที่เท่าเทียมกัน
- มีสิทธิในการมีที่อยู่อาศัย
- มีสิทธิในการรับบริการสาธารณสุข การแพทย์ การประกันสังคม การบริการทางสังคม
- มีสิทธิในการได้รับการศึกษาและฝึกอบรม
- มีสิทธิเข้าร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมอย่างเท่าเทียมกัน
- มีสิทธิในการเข้าถึงสถานที่บริการสำหรับสาธารณชน เช่น การเดินทาง โรงแรม
ร้านอาหาร ร้านกาแฟ โรงละคร และ สวนสาธารณะ

ต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้ายหรือร้ายที่สุด

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า การทรมานและการลงโทษที่โหดร้ายมีอะไรบ้าง และการกระทำอย่างไรเรียกว่าการข่มขู่หรือการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้ายหรือร้ายที่สุด ให้นักเรียนยกตัวอย่าง

ครู :

สรุปให้นักเรียนทราบว่า

- รัฐต้องบรรจุกฎห้ามการทรมานเข้าไปในหลักสูตรการฝึกอบรมบุคลากร ทั้งพลเรือน
- ตำรวจ ทหาร พนักงานทางการแพทย์ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย
- การกระทำทรมานเป็นความผิดทางกฎหมายอาญา
- บังคับบุคคลที่อ้างว่าตนถูกทรมาน มีสิทธิร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานของรัฐ
- ผู้ถูกทำร้ายจากการทรมานได้รับการชดเชยและรับสินไหมทดแทน
- ถ้าผู้ถูกทำร้ายเสียชีวิต ให้ผู้อยู่ในอุปการะมีสิทธิได้รับสินไหมทดแทน
- คำให้การที่ได้ให้โดยเป็นผลจากการทรมาน ใช้เป็นหลักฐานดำเนินคดีไม่ได้ เว้นใช้กล่าวหาบุคคลที่ได้กระทำการทรมาน
- นอกจากนั้นรัฐต้องไม่ขับไล่ ส่งกลับ ส่งผู้ร้ายข้ามแดนไปอีกรัฐหนึ่ง เมื่อเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นจะตกอยู่ภายใต้อันตรายที่จะถูกทรมาน

หมายเหตุ เน้นให้นักเรียนทุกคนคิด กล่าวพูด กล่าวแสดงออก ไม่เน้นการท่องจำ เน้นความเข้าใจเป็นหลัก

ไม่ต้องมีตำราเหมือนหลักสูตรแกนกลาง, ไม่เน้นอุปกรณ์การเรียนการสอน